

GRIMBERGEN

1850

Gemeentebestuur Grimbergen

adres: Prinsenstraat 3, 1850 Grimbergen
telefoon: 02/260 12 11
fax: 02/270 12 66
e-mail: gemeentebestuur@grimbergen.be
url: www.grimbergen.be

Korte landschapsbeschrijving

Regio:	Groene Gordel – Brabantse Kouters
Deelgemeenten:	Grimbergen, Beigem, Humbeek en Strombeek-Bever
Oppervlakte:	38,61 km ²
Oppervlakteverdeling:	
– Landbouwgronden:	53,43% km ²
– Bossen:	4,57%
– Bebouwde gronden:	7,98%
– Andere:	4,02%

Grimbergen behoort tot de geografische streek Klein-Brabant. Het noordelijk deel van de gemeente ligt in het zwak golvend landschap van de zandleemstreek, het zuidelijk deel in het sterk golvend landschap van de Brabantse leemstreek. Het verschil in reliëf tussen de zandleemstreek en de leemstreek is opvallend:

- Het noordelijk deel van Grimbergen (tussen 10 en 15 m) is bijna vlak met enkele weinig ingesneden beekvalleien, die visueel niet altijd duidelijk in het landschap aanwezig zijn (bv. Driesbosbeek, Bosbeek). De bodem is opgebouwd uit zandleemgronden. De landbouwwaarde varieert al naargelang de topografische ligging, de waterhuishouding, e.a. factoren van hoog (geschikt voor veeleisende teelten) tot gewoon goed (geschikt voor weiland en eventueel bos).
- Het centrale gedeelte (tussen 15 en 40 m) is zwak golvend met beekvalleien die zich reeds duidelijker aftekenen in het landschap (Meiskensbeek, Kleine Buisbeek, Gillebeek).
- Het zuidelijk deel van Grimbergen (gemiddeld boven 40 m) is sterk golvend. Het reliëf wordt vooral bepaald door de valleien van de voornaamste beken (Maalbeek en Tangebeek). Deze beken, die in zuidwest - noordoostelijke richting lopen,

1850

hebben het leemplateau verdeeld in langgerekte ruggen door uitschuring van smalle, doch vrij diepe valleien (cfr. steilrand ten noorden van de Tangebeek). Deze gronden hebben door hun gunstige, natuurlijke drainering een hoge tot zeer hoge landbouwwaarde voor akkerbouw.

Aspectbepalend voor de natuurwaarden van de gemeente is de doorstroming van de Maalbeek. Ten zuiden van de Maalbeek ligt het Nekkerbos. De zone Nekkerbos-Potaarde omvat een relict van de kouters die zich uitstrekten in de wijde omgeving van Grimbergen. Op de rand van het gebied liggen enkele holle wegen en taluds. Enkel Grimbergen en het alluvium van de Maalbeek hadden een gesloten landschap. De landschappelijk meest waardevolle delen die resten van de Maalbeekvallei zijn deze ten westen en ten noordoosten van de kern van Grimbergen.

Belangrijke habitats en landschapstructuren

(Deels gewijzigd naar: De Saeger, S., Delafaille, S., Heirman, J. & Paelinckx, D., 2000. BWK; versie 2, kaartbladen 23 en 31-39. Instituut voor Natuurbehoud. Brussel.)

De smalle vallei van de Tangebeek op de grens tussen Grimbergen en Vilvoorde is ingenomen door populierenaanplanten. Hoewel ze doorgaans vrij ruig zijn komen verspreid toch ook voor: Gewone dotterbloem, Gele dovenetel, Gevlekte aronskelk, Reuzenzwenkgras, Moerasspirea, Speenkruid, Muskuskruid en Moesdistel. Meer stroomopwaarts in een alluviaal elzenbos groeien Slanke sleutelbloem, Bosbies en Scherpe zegge. Reuzenberenklauw is opvallend frequent in de vallei. Het tot openbaar park heringerichte Tangebeekbos is geen kasteelpark in de strikte zin. De oorspronkelijke vegetatie was vermoedelijk een tamelijk ruderaal essenhakhoutbos met Moerasspirea, Gele dovenetel, Look-zonder-look, Bosandoorn, Geel nagelkruid, Wijfjesvaren en Moesdistel. Het meeste daarvan is gekapt en beplant met allerlei bomen en struiken. In het park ligt een mooie vijver met Gekroesd fonteinkruid en Grof hoornblad.

Stroomafwaarts ligt het Domein van Borcht, met het voor de ruime omgeving grootste nog resterende mesotroof elzenbroek. Op de met parkbomen beplante steile westhelling komen in de kruidlaag soorten voor die tot het eiken-haagbeukenbos gerekend worden zoals Speenkruid en Gevlekte aronskelk. Zomereik en Beuk vormen de meest voorkomende inheemse soorten. In de langwerpige vijver aan de voet van de helling domineert Gele plomp. De vijver is mogelijk een overblijfsel van een oude Zenne-arm. Langs de vijver en in het zuidwestelijk deel van het domein bevindt zich wilgenstruweel.

Het Beverbos bestaat uit nitrofiel alluviaal elzenbos ingeplant met populier. Een sterk verruigd hooiland met opslag van wilg en Zwarte els komt er voor. Het talud aan het Kasteel van Bever is begroeid met populier en een soortenrijke houtkant. Vlakbij de Drijpikkelvijver ligt een verlaten, vochtig hooiland. Aan de samenvloeiing van de Meise-Molenbeek met de Maalbeek ligt het Nekkerbos, bestaande uit eerder ruige populierenaanplanten met Zwarte els en een weinig ontwikkelde kruidlaag van alluviaal essenolmenbos. Vooral Slanke sleutelbloem is er opvallend. Even stroomafwaarts liggen enkele zeer drassige percelen hooiland, die nu als reservaat beheerd worden. De soortenrijkste gedeelten behoren tot de dotterhooilanden, de iets ruigere vegetaties zijn moerasspirearuitgen. Naast het reservaat bevindt zich een mooi ontwikkeld alluviaal essen-olmenbosje. Ter hoogte van het toponiem Veldkant is er een moerasspirearuitgen met veel Moerasspirea en andere ruigtekruiden. Wat oostelijker komt een gedeeltelijk verruigend dotterbloemhooiland voor. In het als eiken-haagbeukenbos/mesotroof elzenbos gekarteerde Prinsbos worden vrij veel Bosanemoon en Gewone salomonszegel aangetroffen.

In enkele met populier beplante alluviale essen-olmenbosjes in de vallei van de Leibeek of Lintbeek nabij het Lintkasteel komen Gewone iep, Gewone es en Zwarte els voor in het hakhout. In de kruidlaag groeien Grote brandnetel en Kleefkruid, maar ook Gele dovenetel, Speenkruid, Gevlekte aronskelk, Bosanemoon, Groot heksenkruid, Slanke

sleutelbloem, Kruidend zenegroen, Moerasspirea en Muskuskruid. Langs een zijbeekje van de Maalbeek tenslotte, ten oosten van het vliegveld van Grimbergen, zijn in een populierenaanplant in elzenhakhout o.a. Grote muur, Muskuskruid, Gulden boterbloem, Slanke sleutelbloem en Bosanemoon aanwezig.

Het Kattemeuterbos langs de Laarbeek, is een vrij droog bos met Beuk, Zomereik en veel uitheemse (park)bomen. Aan de oostzijde bestaat het bos uit dicht hakhout met vooral Tamme kastanje en Gewone esdoorn. In de meer vochtige delen van het bos zijn Bosanemoon, Gele dovenetel en Gewone salomonszegel aanwezig.

In het noorden van de gemeente ligt het Gravenbos. Ten westen van het Gravenbos ligt een moerassige populierenaanplant met een ondergroei van Zwarte els, Gewone vlier en Eenstijlige meidoorn. In de oostelijke helft ervan ligt een ondiepe plas die gedeeltelijk is ingegroeid met wilgen. Waterviolier komt hier abundant voor. De plas is verbonden met een kleinere plas in een nabijgelegen weiland en met de Grote Buisbeek.

Ten zuiden sluit bij deze beekvallei het Gravenbos aan. Op een centrale opduiking zijn zure (beuken-eikenbos) bestanden gelegen met Zomereik, plaatselijk Beuk en prachtige oude beukendreven. De kruidlaag is hier eerder beperkt, met veel braam en plaatselijk Gladde witbol, IJle zegge, Lelietje-van-dalen en Adelaarsvaren. Op de lager gelegen vochtiger gronden ten zuiden en oosten gaat dit bos geleidelijk over in een eiken-haagbeukenbos met een boomlaag van Zomereik en Gewone es, soms vervangen door Beuk of Canadapopulier. Wijfjesvaren komt hier opvallend overvloedig voor naast Gele dovenetel, Groot heksenkruid, Bosanemoon, Gewone salomonszegel, Slanke sleutelbloem, Boszegge, Bleeksporig bosviooltje, Boskortsteel, Schaduwgras, Bosgierstgras en Reuzenpaardenstaart

In de vallei van de Kleine Buisbeek te Humbeek bevinden zich een aantal vochtige, licht bemeste graslanden met o.a. Pinksterbloem en gedeeltelijk omzoomd door knotwilgen. In een vochtig, in het voorjaar drassig grasland, komen een aantal zegen voor. Het alluviale bosje, ingeplant met populier, is rijk aan voorjaarsbloeiers. De populierenaanplant ten noorden van de beek kent een ondergroei van Gewone vlier, Dotterbloem, Grote brandnetel en bovenvermelde voorjaarsbloeiers. Plaatselijk komt Zwarte els voor.

1850

1850

